

MD 40

Metodološki dokument

ISSN 1840-1082

KLANJE STOKE I PERADI U KLAONICAMA

Bosna i Hercegovina

**Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine**

**Federalni zavod za statistiku
Federacije
Bosne i Hercegovine**

**Republika Srpska
Republički zavod za statistiku**

Sarajevo, 2015.

Izdaje: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine,
Zelenih beretki 26, 71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina
Telefon: +387 33 91 19 11; **Telefaks:** +387 33 22 06 22
Elektronička pošta: bhas@bhas.ba; **Internet stranica:** www.bhas.ba

Odgovara: Fadil Fatić, zamjenik direktora

Podatke priredili: Fahrudin Subotić, Ljubiša Eskić - Agencija za statistiku BiH
Fehrija Mehić, Elmina Ramić-Lukač - Federalni zavod za statistiku FBiH
Lazo Šegrt, Nada Šobot - Republički zavod za statistiku RS

Lektura: Janja Jaković

Dizajn i prijelom: Lejla Rakić Bekić

Molimo korisnike Publikacije da prilikom uporabe podataka obvezno navedu izvor.

Kazalo

PRAVNA OSNOVA	4
METODOLOŠKA OSNOVA	4
Svrha i sadržaj istraživanja	4
Jedinice promatranja	4
Obuhvat istraživanja	4
Način i vrijeme prikupljanja podataka.....	4
Obveza zaštite osobnih podataka	4
DEFINICIJE I OBJAŠNJENJA	5
Osnovni pojmovi.....	5
Razina objave podataka	5
ORGANIZACIJA ISTRAŽIVANJA	6
Tijela za provođenje istraživanja.....	6
Obrada i objavljivanje prikupljenih statističkih podataka	6
Obrasci.....	6

PRAVNA OSNOVA

Istraživanje se provodi od strane entitetskih statističkih zavoda: Federalnog zavoda za statistiku i Zavoda za statistiku Republike Srpske na temelju Zakona o statistici u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 63/03 i 9/09) i Zakona o statistici RS („Službeni glasnik RS“, broj 85/03). Kompilacija, agregiranje i međunarodno izvještavanje za razinu BiH je u nadležnosti Agencije za statistiku BiH sukladno Zakonu o statistici Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 26/04 i 42/04).

METODOLOŠKA OSNOVA

Svrha i sadržaj istraživanja

Svrha ovog istraživanja je pratiti klanje stoke i peradi u klaonicama na području Bosne i Hercegovine.

Prema UREDBI EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA broj 1165/2008/EC od 19. studenog 2008., Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, u suradnji s Federalnim zavodom za statistiku Federacije BiH i Republičkim zavodom za statistiku Republike Srpske, treba osigurati sljedeće podatke:

- broj, živu težinu (bruto težinu) i težinu trupla (neto težinu) goveda, svinja, ovaca, koza, konja i peradi zaklanih u klaonicama po tipu i kategoriji,
- koeficijent iskoristivosti (randman).

Jedinice promatranja

Jedinice promatranja za prikupljanje podataka su klaonice (poslovni subjekti i poduzetnici) koje kolju stoku i perad, za osobne potrebe kao i za potrebe drugih pravnih ili fizičkih osoba (usluge klanja), registrirane na području Bosne i Hercegovine.

Obuhvat istraživanja

Istraživanjem su obuhvaćene sve klaonice u Bosni i Hercegovini, koje su obavljale klanje stoke i peradi tijekom mjeseca za koji se podaci prikupljaju.

Način i vrijeme prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka u ovom istraživanju se odvija metodom izvještavanja i obuhvaća sve klaonice. Jedinice izvješća dostavljaju podatke o klanju stoke i peradi koristeći postojeće statističke obrasce. Izvještavanja se obavljaju na mjesečnoj razini.

Federalni zavod za statistiku Federacije BiH i Republički zavod za statistiku Republike Srpske su obvezni da dostave podatke Agenciji za statistiku BiH u roku od 50 dana od zadnjeg dana u referentnom mjesecu.

Obveza zaštite osobnih podataka

Informacije koje će se osigurati ovim istraživanjem koristit će se samo u statističke svrhe i neće biti objavljene u javnosti. Zaštita individualnih podataka regulirana je Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 26/04 i 42/04), Zakon o statistici Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik“, broj 63 / 03 i 9/09), Zakon o statistici („Službeni glasnik RS“, broj 85/03) i Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj 49/06).

DEFINICIJE I OBJAŠNJENJA

Osnovni pojmovi

Sljedeće definicije i njihova pojašnjenja su sukladna UREDBI EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA broj 1165/2008/EC od 19. studenog 2008.

Bruto težina je težina stoke i peradi neposredno prije klanja.

Neto težina (težina zaklanih životinja), odnosno težina očišćenog i ohlađenog trupla životinje je za:

Goveda: težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja iznutrica i nakon što je koža odstranjena, bez glave (odvojene od trupla između prvog i drugog vratnog pršljena); bez odstranjenih nogu (na prednjim nogama ispod koljena, a na zadnjim ispod skočnog zgloba), bez organa koji se nalaze unutar grudnog koša i unutar trbušne duplje sa ili bez bubrega, bubrežnog loja i masnoće iz karlice i bez reproduktivnih organa i pričvršćenih mišića i bez masnoće iz vimena.

Svinje: (osim odojaka) težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja iznutrica, cijeli ili podijeljen na dva dijela cijelom duljinom, bez jezika, čekinja (oštra dlaka), bez papaka, reproduktivnih organa, sala, bubrega i dijafragme; koja je iskrvarila, nakon odstranjivanja iznutrica, jezika, nogu, genitalija, masti, bubrega i dijafragme.

Ovce i koze: težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja iznutrica i nakon što je koža odstranjena, bez glave (odvojene od trupla između prvog i drugog vratnog pršljena); bez odstranjenih nogu (na prednjim nogama ispod koljena, a na zadnjim ispod skočnog zgloba), bez repa (odstranjenog između šestog i sedmog repnog pršljena), bez organa koji se nalaze unutar grudnog koša i unutar trbušne duplje (osim bubrega i bubrežnog loja), i bez reproduktivnih organa i pričvršćenih mišića i bez masnoće iz vimena; bubrezi i bubrežni loj su dio trupla.

Perad: težina hladnog trupla nakon što životinja iskrvari, nakon odstranjivanja perja i utrobe bez glave i nogu i bez vrata, srca, jetrice i želuca, poznato kao „**65 % pile**“.

Pojam „ohlađeno truplo“ označava težinu hladnog trupla koja se za svinje dobiva oduzimanjem 2 % od težine koja je zabilježena dok je truplo bilo toplo odnosno 45 minuta nakon što je svinja iskrvarila, za goveda se dobiva oduzimanjem 2 % od težine koja je zabilježena dok je truplo bilo toplo odnosno 60 minuta nakon što je životinja iskrvarila.

Koeficijent iskoristivosti (randman): za zaklanu stoku i perad je odnos težine zaklane životinje i težine žive životinje i predstavljeno je procentom izračunatim na jedno decimalno mjesto (**npr. 55,5 %**).

Sva zaklana stoka i perad treba biti zabilježena brojem i težinom (bruto težinom i neto težinom) bez obzira na mjesto gdje je kupljena.

Razina objave podataka

Podaci se objavljuju za razinu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta.

ORGANIZACIJA ISTRAŽIVANJA

Tijela za provođenje istraživanja

Tijela koja sudjeluju u pripremi i provođenju mjesečnog istraživanja o klanju stoke i peradi u klaonicama su Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku Federacije BiH i Republički zavod za statistiku Republike Srpske.

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, u suradnji s entitetskim zavodima za statistiku, određuje metodološke osnove, dizajnira obrasce i naputke za njihovo popunjavanje, brine o učinkovitom provođenju istraživanja, kontrolira i obrađuje podatke i priprema rezultate istraživanja za razinu Bosne i Hercegovine.

Prikupljanje podataka, kontrola, obrada i objavljivanje na entitetskoj razini je odgovornost entitetskih zavoda za statistiku.

Obrada i objavljivanje prikupljenih statističkih podataka

Nakon kontrole obuhvata jedinica izvješća i svih drugih matematičkih i logičkih kontrola, podaci se obrađuju i objavljuju za entitetsku razinu od strane entitetskih statističkih institucija i prosljeđuju Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine. Rezultati iz mjesečnog istraživanja o broju i težini zaklane stoke i peradi u klaonicama se objavljuju u redovitim publikacijama.

Obrasci

Za provođenje mjesečnog istraživanja o klanju stoke i peradi u klaonicama koristi se obrazac „Mjesečno izvješće o klanju stoke i peradi u klaonicama“.